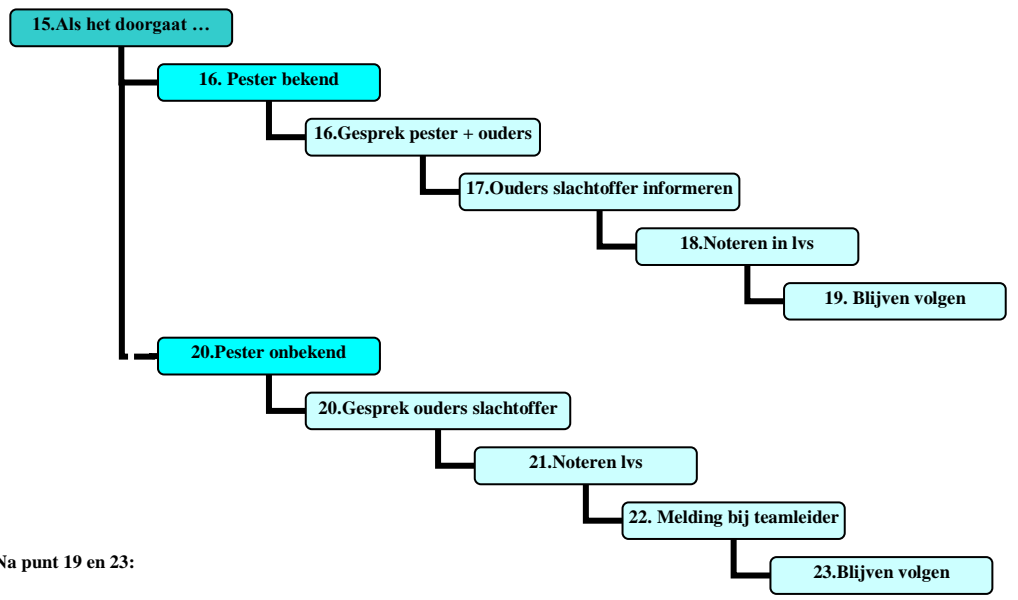
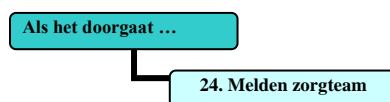

Na punt 6, 10 en 14:

Na punt 19 en 23:

Pestprotocol Praktijkschool Eindhoven

Inhoud

<i>Inleiding</i>	2
<i>Pestprotocol stap voor stap</i>	3
<i>Bijlage 1 Signalen gepest kind</i>	7
<i>Bijlage 2 Thermometer pesten in de klas</i>	8
<i>Bijlage 3 Oriënterend gesprek</i>	10
<i>Bijlage 4 Gesprekstips met gepeste leerling</i>	11
<i>Bijlage 5 Tips ter voorkoming van digitale pesterijen</i>	12
<i>Bijlage 6 Bemiddelingsgesprek</i>	13
<i>Bijlage 7 Confronterend gesprek</i>	14

Inleiding

Pesten

Pesten is de ongelijkwaardige strijd, meestal van een groep tegen een enkeling. De term ongelijkwaardig is essentieel in deze omschrijving: hij geeft namelijk het verschil tussen pesten en plagen aan. Pesten is het kiezen van een zondebok en het afreageren van frustratie in de vorm van agressie of buitensluiten van het slachtoffer. Dit slachtoffer heeft meestal niets van doen met de oorzaak van deze frustratie.

Op onze school nemen wij duidelijk stelling tegen pestgedrag. Onze stellingname betreft niet alleen het pesten dat binnen de school plaatsvindt. Wij nemen ook stelling als het gaat om pesten via Internet (websites, e-mail e.d.). Als in dit protocol wordt gesproken over pesten of pestgedrag, dan wordt daarmee ook bedoeld digitaal pesten of digitaal pestgedrag.

Vooraf

Op de voorpagina staat het pestprotocol in schema. Hierachter wordt dat protocol toegelicht en vind je een aantal bijlagen ter ondersteuning.

In het pestprotocol worden diverse afkortingen gebruikt.

LVS: LeerlingVolgSysteem

SMW: School Maatschappelijk Werk

ZT: Zorgteam. Het zorgteam bestaat uit de teamleiders, orthopedagoge, SMW en zorgcoördinator.

Daar waar in het pestprotocol hij gebruikt wordt, kan ook zij gelezen worden. Daar waar zijn wordt gebruikt, kan ook haar gelezen worden.

De mentor heeft een signalerende en uitvoerende taak ten aanzien van pesten. In het protocol staat stapsgewijs weergegeven wat je als mentor kunt doen wanneer je ziet of het vermoeden hebt dat een leerling gepest wordt.

De signalen die aanwijzingen kunnen geven, staan omschreven in bijlage 1. Daarnaast is de thermometer in bijlage 2 een mooi instrument om te bekijken of er in de klas gepest wordt. Vaak durven kinderen die gepest worden niet te vertellen wat er aan de hand is. Ze zijn angstig dat de pester meteen aangepakt wordt, wat als gevolg kan hebben dat ze alleen maar meer gepest zullen worden.

Niet alleen mentoren signaleren pestgedrag, ook andere docenten hebben hierin een belangrijke functie. Als je als docent pestgedrag constateert dan is van belang de betreffende mentor hiervan op de hoogte te stellen, zodat die vervolgens actie kan ondernemen.

Pestprotocol stap voor stap

Stap 1

Wanneer er een vermoeden is (d.m.v. de signalen of de thermometer) van pestgedrag wordt dit vermoeden besproken tijdens de leerlingbespreking.

Ook kan de leerling zelf de stap nemen om aan de mentor te vertellen dat hij gepest wordt.

Wanneer deze vermoedens gedeeld worden door andere collega's, is het van belang om in gesprek te gaan de betreffende leerling door middel van een oriënterend gesprek, zie bijlage 3.

Tijdens dit gesprek maakt de mentor duidelijk dat hij zich zorgen maakt en probeert erachter te komen wat er precies aan de hand is. (Tips staan omschreven in bijlage 4)

Stap 2

Informeer de ouders van het slachtoffer en vertel welke stappen je gaat ondernemen.

Stap 3

Wanneer het vermoeden klopt, is het van belang te achterhalen of de leerling weet wie de pester is. In samenspraak met de leerling moet dan de volgende keuze gemaakt worden:

- ***Wanneer de leerling het vermoeden heeft dat de pester in zijn klas zit (Stap 4)***
dan kan er gekozen worden voor een niet confronterende methode. Het thema pesten kan in zijn algemeenheid in de klas aan de orde komen, zonder iemand er persoonlijk op aan te spreken.
- ***Wanneer de leerling weet wie de pester is (Stap 7)***
dan kan er gekozen worden voor een confronterende methode, waarin de mentor in gesprek gaat met de leerlingen, apart of samen.
Wanneer blijkt dat de pester op een andere school zit, kan (in overleg met de teamleider) contact worden opgenomen met deze school.
- ***Wanneer het slachtoffer geen idee heeft wie de pester is (Stap 11)***
overleg dan met de leerling of het verstandig is om de ouders te vertellen wat er aan de hand is. Wanneer er bewijsmateriaal is zouden de ouders verdere stappen kunnen ondernemen.

Geef het slachtoffer bij digitaal pesten de tips die omschreven staan in bijlage 5

Stap 4

Als gekozen is voor een niet confronterende methode gaat de mentor het thema pesten behandelen in zijn klas.

Gebruik hiervoor het op school aanwezige materiaal van de themaweek.

Stap 5

De mentor brengt na afloop de ouders van het slachtoffer op de hoogte van de genomen stappen.

Stap 6

Het team blijft de leerling (slachtoffer en pester) volgen.

Stap 7

Als gekozen is voor de confronterende methode gaat de mentor (eventueel samen met de teamleider) in gesprek met de pester en het slachtoffer door middel van een bemiddelingsgesprek, zie bijlage 6.

Tijdens het gesprek komen de onderstaande onderwerpen aan de orde;

- Elke leerling heeft recht op een veilige schoolomgeving en de school doet er alles aan om dat te bewerkstelligen.
- Spreek de pester aan en maak hem duidelijk dat hij moet stoppen met het pesten.
- Sta stil bij de gevoelens van het slachtoffer, zodat hij zich begrepen voelt.
- Maak de pester bewust van het effect van zijn gedrag.
- Afhankelijk van de ernst van het pesten kan een straf worden uitgedeeld.

Geeft het slachtoffer bij digitaal pesten de tips die omschreven staan in bijlage 5.

Stap 8

De mentor meldt de gebeurtenis bij de ouders, de teamleider en ZT

Stap 9

De gebeurtenis en afspraken die gemaakt zijn worden door de mentor genoteerd in het LVS

Stap 10

De mentor observeert of de afspraken van beide partijen (slachtoffer en pester) worden nageleefd en organiseert een vervolgspraak met beide partijen. Blijkt het pestgedrag aan te houden, dan wordt er contact opgenomen met de teamleider. Deze pakt het probleem samen met de mentor verder aan. (Zie na stap 14.)

Stap 11

Wanneer de leerling geen idee heeft wie de pester is, gaat de mentor in gesprek met de leerling. Gebruik de tips die omschreven staan in bijlage 4. Daarnaast worden in ieder geval de tips uit bijlage 5 besproken als het gaat om digitaal pesten.

Stap 12

De ouders van het slachtoffer worden door de mentor geïnformeerd.

Stap 13

De mentor maakt een notitie in het LVS.

Stap 14

Het team blijft de leerling volgen.

Als het pesten doorgaat....

Stap 15

Wanneer de pester bekend is en de mentor signaleert dat het digitaal pestgedrag structureel is en niet éénmalig is, wordt de teamleider en eventueel het ZT ingeschakeld door de mentor.

Stap 16

Samen maken de mentor, de teamleider en eventueel het ZT wordt een gesprek gevoerd met de pester en zijn ouders, zie bijlage 7.

Tijdens dit gesprek worden ouders op de hoogte gesteld van de situatie. Samen met de ouders wordt gekeken hoe dit probleem opgelost kan worden. Zo nodig kan de teamleider een passende straf geven.

Stap 17

De mentor licht de ouders van het slachtoffer in over de genomen stappen.

Stap 18

De mentor maakt een notitie in het LVS.

Stap 19

De mentor blijft de leerling (slachtoffer en pester) volgen.

Stap 20

Wanneer de pester onbekend is, voert de mentor (eventueel samen met SMW) een gesprek met het slachtoffer en zijn ouders.

Er wordt besproken welke stappen het slachtoffer/ouders al heeft ondernomen. Het slachtoffer spreekt eventueel zijn vermoedens uit wie de pester zou kunnen zijn.

Wanneer de vermoedelijke pester op deze school zit onderneemt de mentor (eventueel met de teamleider) actie door individueel een gesprek aan te gaan met deze leerling, zonder dat het slachtoffer hierbij aanwezig is. Het vermoeden wordt uitgesproken waarna de pester de gelegenheid krijgt aan te geven of hij inderdaad de pester is. Wanneer dit het geval is dan wordt er vervolgens gehandeld naar stap 8 en 9.

Als de pester onbekend is wordt samen met de leerling gekeken hoe de leerling dit aan de ouders gaat vertellen. Omdat de pester onbekend is, kan de school geen verdere stappen ondernemen. Ouders zouden bij digitaal pesten via de provider de pester kunnen achterhalen.

De tips in bijlage 5 worden besproken met het slachtoffer en ouders.

Stap 21

De mentor noteert de gegevens in het LVS.

Stap 22

De mentor meldt de gebeurtenis bij de teamleider.

Stap 23

De mentor blijft de leerling volgen.

Als het pesten doorgaat....

Stap 24

De mentor doet melding bij het zorgteam.

Bijlage 1 Signalen gepest kind

Hoe is pestgedrag te signaleren?

Omdat leerlingen in veel gevallen niet vertellen dat ze worden gepest kan uit indirecte signalen worden afgeleid of leerlingen worden gepest.

Mogelijke signalen van pesten zijn:

- Blauwe plekken
- Spullen die "kapot" gaan
- Zij lijken geen vrienden te hebben, zijn vaak alleen
- Zij worden als laatste gekozen
- Geen zin om naar school te gaan
- Ze proberen dicht bij de leerkracht te blijven
- Angstig en onzeker
- Zij zien er bang, neerslachtig en huilerig uit
- Verminderde schoolresultaten
- Overdreven clownesk gedrag
- Afkoopgedrag; geld/snoep of het maken van huiswerk voor anderen
- Andere leerlingen uit jouw klas kunnen ook signalen geven dat een leerling gepest wordt. Ze vertellen bijvoorbeeld dat een leerling zit te huilen, niet mee mag doen of altijd alleen staat in de pauze

Bijlage 2 Thermometer pesten in de klas

Leerlinggegevens

De afname van deze vragenlijst gebeurt anoniem, maar toch zouden wij een paar dingen van je willen weten:

- ik ben een jongen / meisje (omcirkel het juiste woord)
- ik zit in klas
- het geboorteland van mijn vader is
- het geboorteland van mijn moeder is

Over de laatste maand:

	nooit					altijd					
1. Ik voel me op school veilig genoeg om:											
- te zijn wie ik ben	0	1	2	3	4	5					
- voor mijn geloof uit te komen	0	1	2	3	4	5					
- mijn mening te geven	0	1	2	3	4	5					
- te kiezen en te doen wat ik wil	0	1	2	3	4	5					
- te gaan en te staan waar ik wil	0	1	2	3	4	5					
2. Ik voel mij veilig											
- in de klas	0	1	2	3	4	5					
- in het schoolgebouw	0	1	2	3	4	5					
- in de kantine / aula / overblijfruimte	0	1	2	3	4	5					
- op het schoolplein	0	1	2	3	4	5					
- in de buurt van de school	0	1	2	3	4	5					
3. Ik voel me veilig omdat de school											
- goed op naleving van de regels let	0	1	2	3	4	5					
- goed helpt als je hulp vraagt	0	1	2	3	4	5					
- goed optreedt tegen pesten en geweld	0	1	2	3	4	5					
- goed optreedt tegen discriminatie	0	1	2	3	4	5					
-											
4. Ik voel me onveilig op school door											
- leerlingen	0	1	2	3	4	5					
- docenten	0	1	2	3	4	5					
- andere personeelsleden op school	0	1	2	3	4	5					
- leerlingen van een andere school	0	1	2	3	4	5					
5. Ik voel me onveilig op school door:											
- uitschelden	0	1	2	3	4	5					
- bedreiging met woorden	0	1	2	3	4	5					
- stuk maken of stelen van mijn spullen	0	1	2	3	4	5					
- uitsluiting (niet meer mogen meedoen)	0	1	2	3	4	5					
- pesten	0	1	2	3	4	5					
- lichamelijk geweld	0	1	2	3	4	5					
- bedreiging met een wapen	0	1	2	3	4	5					
- discriminatie	0	1	2	3	4	5					
- seksueel geweld (kijken, woorden, aanraking)	0	1	2	3	4	5					

6. Ik word op school gepest of gediscrimineerd

- om hoe ik eruit zie	0	1	2	3	4	5
- om wat ik wel en niet goed kan	0	1	2	3	4	5
- om mijn afkomst, geloof of cultuur	0	1	2	3	4	5
- om de manier waarop ik spreek en schrijf	0	1	2	3	4	5
- omdat ik een jongen of een meisje ben	0	1	2	3	4	5
- omdat ik homo of lesbo ben	0	1	2	3	4	5

7. Ik maak het voor anderen onveilig op school door:

- uitschelden	0	1	2	3	4	5
- bedreiging met woorden	0	1	2	3	4	5
- stuk maken /stelen van spullen van anderen	0	1	2	3	4	5
- uitsluiting (niet meer laten meedoen)	0	1	2	3	4	5
- pesten	0	1	2	3	4	5
- lichamelijk geweld	0	1	2	3	4	5
- bedreiging met een wapen	0	1	2	3	4	5
- discriminatie	0	1	2	3	4	5
- seksueel geweld (kijken, woorden, aanraking)	0	1	2	3	4	5

Bijlage 3 Oriënterend gesprek

Doel

Nagaan of en wat er aan de hand is.

Achterhalen of het probleem dat verteld wordt het echte probleem is, of dat er een probleem achter zit.

Werkwijze

De ander vrijelijk laten vertellen.

Gerichte, open vragen stellen.

Kenmerken

Kort, de situatie wordt in kaart gebracht.

Vaardigheden

Aandacht geven.

Luisteren.

Vragend aansluiten.

Terugkoppelen, samenvatten.

Open vragen stellen

Open vragen geven de ander veel vrijheid om duidelijk te maken wat hem bezig houdt.

Open vragen stel je om:

- Een gesprek te beginnen.
- Tijdens het gesprek dieper op zaken in te gaan.
- Tijdens het gesprek de aandacht op bepaalde onderwerpen te richten.
- Te voorkomen dat je de leerling de woorden in de mond legt.

Bijlage 4 Gesprekstips met gepeste leerling

- Zorg dat u niet meteen iets onderneemt.
- Luister en stel vragen, laat zien dat u wilt helpen, maar doe nog niks.
- Bespreek wat de leerling al heeft gedaan om het digitaal pesten te stoppen.
- Bedenk samen de volgende stap, wat gaan we nu samen doen.
- Doe niets buiten de leerling om.
- Ga niet voor de leerling staan, maar er naast of er achter.

Bijlage 5 Tips ter voorkoming van digitale pesterijen

Geef het slachtoffer bij digitaal pesten in ieder geval de volgende tips:

- Gebruik altijd een nickname (schuilnaam).
- Geef nooit je adres, achternaam, telefoon of 06-nummer.
- Chat alleen als je een ander kunt blokkeren.
- Blokkeer het mailtje (dan krijg je geen post meer van deze afzender).
- Zeg het thuis of op school.
- Bewaar de pestmail (dat is het bewijs).
- Laat je leerkracht of ouders bij de provider nagaan wie het bericht heeft verstuurd en een klacht indienen.
- Meld het aan de chatbox zelf (aan de moderatoren of via e-mail).
- Reageer nooit zelf op zulke chats.
- Blokkeer de chat van die persoon. Kan dat niet? Log uit!
- Log eventueel onder een andere naam weer in en chat door met de mensen die je wel leuk vindt.

Bijlage 6 Bemiddelingsgesprek

Doel

De mentor probeert een dialoog mogelijk te maken tussen twee partijen die op elkaar zijn vastgelopen.

Kenmerken

Twee partijen hebben een conflict waar zij zelf niet meer uit kunnen komen. Beide partijen hebben persoonlijke emoties overgehouden n.a.v. vorige botsingen. Beide partijen denken het recht aan hun kant te hebben en vinden dat de ander onjuist handelt. De bemiddelaar moet weer beweging in de situatie krijgen, zonder dat de partijen het gevoel hebben dat ze gezichtsverlies lijden.

Werkwijze

Voorafgaand aan het gesprek heb je je een duidelijk beeld gevormd waar de zaak over gaat en welke beleving beide partijen hebben.

Nodig beide partijen uit toelichting te geven op de zaak, zo nodig verhelderen door terugkoppelen, samenvatten en vragen stellen.

In wisselwerking met beide partijen een probleemstelling formuleren.

Beide partijen laten verklaren dat deze situatie om beweging vraagt van beide kanten.

Beide partijen bereidheid vragen in beweging te komen.

Vaardigheid

Zich open opstellen.

Luisteren.

Terugkoppelen.

Ordenen.

Vragend aansluiten.

Vragend toevoegen.

Informereren.

Adviseren.

Bijlage 7 Confronterend gesprek

Doel

De mentor maakt de ander duidelijk welk probleem hij heeft met het gedrag van de leerling.
Aan de leerling wordt om medewerking gevraagd om zo te komen tot een acceptabel leefklimaat binnen de school.

Kenmerken

De mentor neemt initiatief tot dit gesprek.

Werkwijze

Informeer de leerling welk gedrag als hinderlijk wordt ervaren.
Leg dit uitvoerig uit, gebruik ik- boodschappen. Overtuig je ervan dat de ander begrepen heeft wat het probleem is.
Ga serieus in op negatieve emoties van de ander.
Nodig de ander oprecht uit om mee te werken aan het veranderen van het schoolklimaat.
Spreek goede voornemens uit en maak afspraken.

Vaardigheid

Duidelijke bewoording kiezen.
Open staan voor kritiek van de cliënt.
Aandacht geven, empatisch reageren.
Reflecteren op gevoelens van de ander.
Verwoorden van de eigen gevoelens.
Ik- boodschap gebruiken.
Niet in de verdediging gaan, maar met een ik- boodschap de kritiek ontvangen.
Duidelijk maken dat het gedrag van de ander te maken heeft met het gedrag en niet met de persoon van de ander.